

Flora en Fauna Quickscan

Quabbenburgerweg 23 *Terwolde*

In het kader van een
bestemmingsplanwijziging

Uitvoering

Ruimte voor Advies - J. Mossink
Deventerstraat 179, 8171 NS Vaassen

Opdr.gvr.

fam. Van der Horst

Locatie

Quabbenburgerweg 23, 7396 NN Terwolde

Datum

17 maart 2016

Versie

Definitief

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding en doel	
1.2	Beschrijving locatie en ingreep	
1.3	Opzet onderzoek	
2	Wettelijk kader	5
2.1	Flora- en faunawet	
2.2	Natuurbeschermingswet	
2.3	Ecologische hoofdstructuur	
2.4	Rode lijsten	
3	Resultaten	7
3.1	Beschermde gebieden	
3.2	Flora	
3.3	Fauna	
4	Effecten	11
4.1	Beschermde gebieden	
4.2	Flora	
4.3	Fauna	
5	Aanbevelingen	13

1.1 Aanleiding en doel

Dit rapport beschrijft de uitkomsten van een ecologische quickscan uitgevoerd aan de Quabbenburgerweg 23 in Terwolde. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging. Het laten uitvoeren van een (verkennend) flora- en faunaonderzoek heeft als doel om de (mogelijke) effecten van de bestemmingsplanwijziging en bijbehorende werkzaamheden op beschermde soorten en gebieden in te schatten. Hierbij voldoet in eerste instantie een 'quickscan': een kort onderzoek op basis van een beknopt bronnenonderzoek en een veldbezoek, waarbij een deskundige een inschatting maakt van de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Het betreft een momentopname, er kan dus geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek. De quickscan kan leiden tot uitvoeriger onderzoek of tot een advies voor mitigerende/compenserende maatregelen. De geldigheidsduur van resultaten bedraagt voor zwaarder beschermde soorten in principe 3 jaar en voor licht beschermde soorten 5 jaar.

1.2 Beschrijving locatie en ingreep

Het onderzochte object betreft een veldschuur op een terrein aan de Quabbenburgerweg 23 in Terwolde, gemeente Voorst. De locatie ligt tussen het Toevoerkanaal en Terwoldse Wetering die direct ten noorden van de locatie samenkomen. De bebouwing op het erf bestaat naast de veldschuur uit een boerderijwoning, bakhuis en kleine schuur. Het erfgedeelte tussen de gebouwen is grotendeels verhard. Aan de overkant van het Toevoerkanaal staan verder twee recreatiewoningen en een moderne varkensschuur. Vanuit een breder perspectief ligt de locatie in de IJsselvallei tussen de Veluwe en rivier de IJssel. Het gebied bestaat grotendeels uit agrarisch landschap met een open karakter, doorsneden door diverse weteringen.

1.3 Opzet onderzoek

De ecologische quickscan bestaat uit een beknopt literatuuronderzoek (verspreidingsatlassen, websites etc.) en een veldbezoek. Op vrijdag 4 maart 2016 bezocht J. Mossink, ecooloog van het bureau Ruimte voor Advies de locatie. Tijdens dit onderzoek is het terrein verkend op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde planten en dieren. Daarbij is vooral gelet op sporen die op vaste, jaarrond beschermde nesten, verblijfplaatsen of groeilocaties duiden van beschermde soorten waarvan het voorkomen in het gebied bekend is (verspreidingsatlassen, websites, eigen kennis). Daarnaast is de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden in kaart gebracht. De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is mede ingeschat op basis van de terrein- en habitatkenmerken. Tijdens het veldbezoek viel er neerslag in de vorm van natte sneeuw bij een temperatuur net boven het vriespunt.

Afb. 1.1: Het onderzoeksgebied vanuit de lucht gezien. Het rode kader geeft de locatie van de te verbouwen veldschuur weer. Bron ondergrond: PDOK.

Afb. 1.2: Foto van de veldschuur, genomen vanaf de brug over het Toevoerkanaal. Het achterste stalgedeelte (op foto rechts) en een deel van de hooizolder krijgt een woonbestemming.

2

WETTELIJK KADER

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming is geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet en Streekplan.

2.1 Flora- en faunawet

De bescherming van dier- en plantensoorten in Nederland is geregeld via de Flora- en faunawet. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen kan op grond van artikel 75 worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Een ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het Ministerie van EZ.

Artikel	Omschrijving verbodsbepaling
Art. 8	Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op andere wijze van de groeiplaats verwijderen van beschermde planten.
Art. 9	Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen of met het oog daarop op sporen van beschermde dieren.
Art. 10	Het opzettelijk verontrusten van beschermde dieren.
Art. 11	Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren.
Art 12	Het zoeken, beschadigen of uit het nest halen van eieren van beschermde dieren.

De beschermde soorten zijn ondergebracht in drie tabellen die elk een ander beschermingsregime kennen. In tabel 1 zijn de algemene beschermde soorten ondergebracht. In geval van ruimtelijke ingrepen, en bestendig gebruik en beheer geldt voor de soorten van tabel 1 een vrijstelling van de verbodsbepalingen. In tabel 2 zijn de minder algemene beschermde soorten ondergebracht. In geval van ruimtelijke ingrepen en bestendig gebruik en beheer geldt voor de soorten van tabel 1 een vrijstelling van de verbodsbepalingen, mits men werkt op basis van een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode. In overige gevallen is een ontheffing noodzakelijk, waarbij een lichte toetsing wordt toegepast. In tabel 3 zijn de strikt beschermde soorten ondergebracht, waaronder bijlage 4-soorten van de Habitatrichtlijn. In geval van bestendig gebruik en beheer geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen (uitgezonderd art. 10), mits men werkt op basis van een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode. Voor ruimtelijke ingrepen is in alle gevallen is een ontheffing noodzakelijk, waarbij een zware toetsing wordt toegepast.

Toets	Omschrijving criteria
Lichte toets	1) Doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.
Zware toets	1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen (artikel 2). Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk,

met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.

In 2009 is de beoordeling van ontheffingen en het gebruik van gedragscodes gewijzigd als gevolg van uitspraken van de Raad van State. Verder is de lijst uitgebreid van vogels waarvan de nestplaats jaarrond is beschermd. Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn is het alleen nog mogelijk ontheffing te krijgen op grond van een belang dat is opgenomen in de Habitatrichtlijn. Ontheffing op basis van 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling' is niet meer mogelijk. Met betrekking tot de soortgroep vogels kan daarnaast ook geen ontheffing meer worden aangevraagd op basis van 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'. Nadruk ligt op het voorkomen van negatieve effecten. Bij ingrepen die negatieve effecten hebben zijn er twee mogelijkheden: mitigatie en ontheffing. Mitigatie geldt wanneer door toepassing van mitigerende maatregelen negatieve effecten kunnen worden voorkomen. Een ontheffing is dan niet meer verplicht. Ontheffing geldt wanneer mitigatie niet mogelijk is.

2.2 Natuurbeschermingswet

De Nb-wet heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Verder vallen ook Beschermd Natuurmonumenten onder de Nb-wet. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De vier genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende provincie.

2.3. Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Gelderse Groene Ontwikkelingszone (GO)

Het GNN en de GO komen voort uit het herdefiniëren van de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) door de provincie Gelderland. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. In het GNN is uitsluitend sprake van een natuurbestemming. Binnen het GNN zijn ruimtelijke ontwikkelingen slechts mogelijk wanneer deze van groot algemeen of provinciaal belang zijn én er geen reële alternatieven zijn. Er geldt dan wel een compensatieverplichting om negatieve effecten teniet te doen. De GO bestaat uit 'niet-natuurlijke' elementen van de voormalige EHS zoals infrastructuur en bebouwing. In de GO liggen meer ontwikkelingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld bedrijven. De begrenzing en doelstellingen van GNN en GO worden door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in de omgevingsvisie en -verordening.

2.4. Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringsfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

3

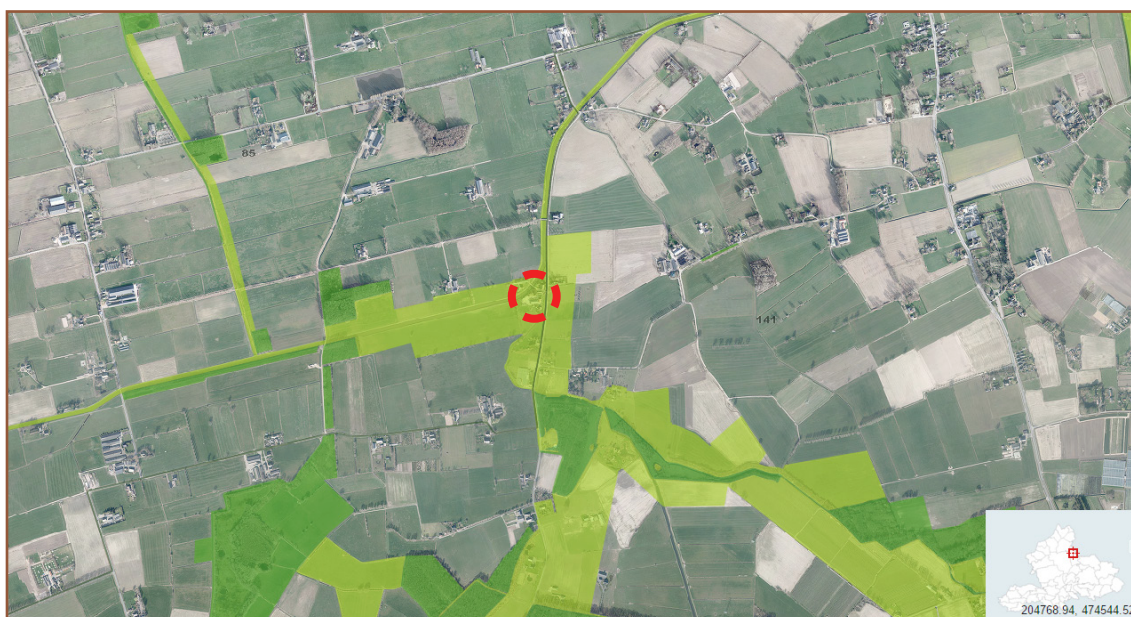
RESULTATEN BESCHERMDE FLORA EN FAUNA

3.1 Beschermde natuurgebieden

Het plangebied ligt hemelsbreed op meer dan 2 kilometer afstand van de IJsseldijk die de grens van Natura 2000-gebied Rijntakken vormt (afb. 3.1). Dichtsbijzijnde onderdelen van het GNN liggen op enkele honderden meters afstand in zuidelijke en westelijke richting. Het erf ligt binnen de Groene Ontwikkelingszone behorend tot deelgebied 85: Weteringen IJsselvallei (afb. 3.2)

Afb. 3.1: Natura 2000 (groen) in de omgeving van het plangebied (rode cirkel). De afstand tussen plangebied en Natura 2000 bedraagt ruim 2 kilometer. Bron ondergrond: Provincie Gelderland.

Afb. 3.2: Gelders Natuurnetwerk (donkergroen) en Groene Ontwikkelingszone (lichtgroen) in de omgeving van het plangebied (rode cirkel). Het projectgebied ligt binnen de GO maar negatieve effecten op kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen zijn uitgesloten. Bron ondergrond: website provincie Gelderland.

3.2 Flora

Het terrein is ongeschikt voor beschermde of bijzondere vaatplanten. De muren van de veldschuur zijn onbegroeid. Door het aanwezige vee zijn de omstandigheden extreem voedselrijk. Door vermesting en verzuring worden slechts zeer algemene nitrofiële soorten verwacht zoals Straatgras en Vogelmuur. Niet alle plantensoorten zijn in de onderzoeksperiode zichtbaar aanwezig maar desondanks is aanwezigheid van beschermde soorten vanwege bovengenoemde redenen uitgesloten.

3.3 Fauna

3.3.1 Broedvogels

Tijdens het veldbezoek is met name gelet op (mogelijke) aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten of verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten. De schuur lijkt geschikt voor Kerkuil en in mindere mate Huismus. Linksboven in de schuur hangt een Kerkuilenkast (afb. 3.4). Volgens de opdrachtgever hebben hier in het verleden daadwerkelijk Kerkuilen jongen grootgebracht. Ongeveer vier jaar geleden is één van de uilen gestorven, waarna de overgebleven uil is vertrokken. Sinds die tijd zijn er geen Kerkuilen in en om de schuur gezien. Dit wordt bevestigd door het veldbezoek. Er zijn namelijk geen sporen als braakballen, prooi-resten en krijtstrepen aanwezig. Steenuil komt in de omgeving voor, maar ook deze soort maakt geen gebruik van de schuur. Aanwezigheid van vaste rust- of nestplaatsen van uilen in de schuur is derhalve uitgesloten.

Op het terrein leven Huismussen. Tijdens het veldbezoeken verbleven de mussen vooral rond de gebouwen aan de overzijde van het Toevoerkanaal en in struiken. De nestplaatsen bevinden zich ook voornamelijk in de opstallen aan de overzijde van de wetering. In de te verbouwen veldschuur zijn geen nesten of nestresten van Huismussen aangetroffen. Wel zijn tijdens de quickscan diverse nestresten van Boerenwaluw en Huiswaluw aangetroffen (afb. 3.6), zowel in het achterste stalgedeelte als onder het open gedeelte van de kap. Deze vogels keren vaak jaarlijks terug naar dezelfde broedlocaties maar hun nesten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

3.3.2 Vleermuizen

De veldschuur is ongeschikt als verblijfplaats van vleermuizen. Spouwmuren of ruimten achter betimmeringen ontbreken. Er is geen tochtvrije, donkere zolder vanwege de open constructie. Volgens de opdrachtgever dient de boerderijwoning wel als vleermuisverblijf, zowel onder de dakconstructie als achter luiken. Afgaande op de beschrijving gaat het om Gewone dwergvleermuizen. De weteringen zijn, als lineaire doorlopende verbindingen, hoogstwaarschijnlijk onderdeel van vliegroutes en bovendien foerageergebied van diverse soorten.

3.3.4 Grondgebonden zoogdieren

Onder "grondgebonden zoogdieren" verstaan we hier alle zoogdieren met uitzondering van vleermuizen, die reeds apart besproken zijn. Alle inheemse zoogdiersoorten zijn beschermd, met uitzondering van Huismuis en Bruine rat. Het terrein en de opstallen zijn geschikt voor kleine, algemene zoogdiersoorten zoals Veldmuis en Huisspitsmuis. De schuren lijken geschikt voor Steenmarters. Uit de directe omgeving zijn geen waarnemingen bekend, maar bijvoorbeeld in Apeldoorn en Deventer wordt de soort regelmatig gesignaleerd. De veldschuur is uitgebreid onderzocht op sporen die duiden op gebruik door Steenmarters. Daarbij zijn geen plukresten,

latrines of andere sporen aangetroffen die duiden op aanwezigheid van Steenmarters. Aanwezigheid van Steenmarter kan daarom worden uitgesloten. Voor overige zwaarder beschermde zoogdiersoorten ontbreekt geschikt leefgebied. Aanwezigheid van zwaarder beschermde grondgebonden zoogdiersoorten is derhalve uitgesloten.

3.4.5 Amfibieën en reptielen

Op het terrein en in de wijde omtrek is geen geschikt leefgebied voor reptielen aanwezig. Algemene amfibieën zijn daarentegen wel te verwachten. Buiten de voortplantingsperiode is aanwezigheid van de zeer algemene, licht beschermde Bruine kikker en Gewone pad niet geheel uitgesloten.

3.4.5 Overige soortgroepen

Aanwezigheid van beschermde soorten uit overige soortgroepen is uitgesloten. Door het ontbreken van permanent oppervlaktewater is aanwezigheid van vissen uitgesloten. Voor zwaar beschermde of bedreigde dagvlinders, libellen en andere soortgroepen ontbreken de vaak zeer specifieke voorwaarden die ze aan hun leefgebied stellen. Het is daarom uitgesloten dat de soorten hier voorkomen.

Afb. 3.3: Vooraanzicht van de veldschuur. Het achterste stalgedeelte en de rechterzijde van de schuur krijgen een woonfunctie. Het linkerdeel blijft ongewijzigd.

Afb. 3.4: Kerkuilenkast in het linker gedeelte van de hooizolder. De locatie van de uilenkast blijft ongewijzigd. Bovendien is de kast al enkele jaren niet meer in gebruik, waardoor verstoring door werkzaamheden is uitgesloten.

Afb. 3.5: Achterste stalgedeelte dat in de toekomst als woongedeelte zal functioneren.

Afb. 3.6: Rest van een nest van Boerenwaluw in het te verbouwen stalgedeelte.

4

EFFECTEN

4.1 Beschermde gebieden

Het perceel is geen onderdeel van Natura 2000 of GNN. Een effect op Natura 2000-doelstellingen is uitgesloten gezien de schaal en aard van de ingrepen, en de afstand tot Natura 2000-gebied. Voor het Gelders Natuurnetwerk geldt geen externe werking. Het projectgebied ligt binnen Nationaal Landschap Veluwe en de Groene Ontwikkelingszone (deelgebied 85: Weteringen IJsselvallei), maar effecten op ontwikkelingsdoelen van de GO en kernkwaliteiten van GNN en Nationaal Landschap zijn uitgesloten. De locatie van de ingreep is immers in de huidige situatie al bebouwd, alleen de functie wijzigt (deels) van agrarisch naar woonbestemming. Dit leidt niet tot aantasting van bijzondere biotopen of landschapselementen. Uit eerder onderzoek is gebleken dat vanuit cultuurhistorisch oogpunt er ook geen bezwaren zijn (bron: Gelders Genootschap). Concluderend kunnen we stellen dat negatieve effecten op beschermde gebieden uitgesloten zijn. Aanvullend onderzoek naar effecten op beschermde natuurgebieden is niet aan de orde.

4.2 Flora

Het plangebied is ongeschikt voor beschermde of bijzondere soorten vaatplanten. Gezien de biotische en abiotische omstandigheden is een effect op dergelijke soorten op voorhand uitgesloten. Aanvullend onderzoek naar aanwezigheid van beschermde vaatplanten is overbodig.

4.3 Fauna

4.3.1 Broedvogels

De werkzaamheden zullen niet leiden tot verstoring of vernietiging van jaarrond beschermde nestplaatsen. De Kerkuilenkast hangt in een gedeelte waar geen werkzaamheden plaatsvinden en zal ook na afloop van de werkzaamheden geschikt zijn voor Kerkuilen. Overigens is de nestkast niet beschermd omdat deze al jarenlang niet in gebruik is en derhalve niet als vaste rust- of verblijfplaats geldt. Huismussen nestelen niet in de schuur. Vervolgonderzoek naar jaarrond beschermde nesten is niet nodig.

De ingreep kan leiden tot verstoring van nesten van algemene broedvogels en dan met name Boerenzwaluw en Huiszwaluw. Deze nesten zijn beschermd tot het moment dat de jongen permanent het nest verlaten hebben. Buiten het broedseizoen hebben de nesten geen beschermde status. Voor de zwaluwen is het geen probleem om het volgende jaar een nieuw nest te bouwen, waarvoor bovendien legio opties in de directe nabijheid aanwezig zijn. Het broedseizoen is geen vastgestelde periode, van belang is of er een broedgeval aanwezig is. Globaal loopt het broedseizoen van half maart t/m augustus, waarbij met name de Huiszwaluw regelmatig tot begin september op het nest zit. In de periode half september - half maart is de kans op broedgevallen vrijwel nihil.

4.3.2 Vleermuizen

De ingreep leidt niet tot aantasting van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Ook essentiële

foerageergebieden en/of vliegroutes komen niet in het geding. De enige voorwaarde is dat er geen rechtstreekse sterke belichting van het Toevoerkanaal is door bijvoorbeeld buitenlampen. Dit zou namelijk verstorend kunnen werken op lichtschuwe soorten als Watervleermuis waarvoor de weteringen mogelijk als vliegroute dienen. Nader onderzoek naar vleermuizen is niet nodig.

4.3.3 Grondgebonden zoogdieren

Er zijn hooguit enkele licht beschermde soorten binnen het projectgebied te verwachten waarop negatieve effecten te verwachten zijn. Ook op de niet beschermde soorten Huismuis en Bruine rat heeft de ingreep mogelijk een negatief effect. Voor al deze soorten geldt een vrijstelling van de ontheffingsplicht bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wat betreft zwaarder beschermde soorten is het terrein slechts geschikt voor de Steenmarter, maar deze soort is niet aangetroffen. Nader onderzoek naar effecten op grondgebonden zoogdieren is niet aan de orde.

4.3.4 Amfibieën en reptielen

Er worden slechts enkele algemene, licht beschermde amfibieënsoorten in de omgeving verwacht. De betreffende soorten (Bruine kikker, Gewone pad) zijn weinig selectief qua leefgebied en komen landelijk bijna overal algemeen voor. Daarom geldt voor deze soorten een vrijstelling bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Los daarvan heeft de ingreep waarschijnlijk geen enkel effect op amfibieën omdat de werkzaamheden slechts betrekking hebben op bebouwing.

4.3.5 Overige soortgroepen

Beschermde of bedreigde soorten uit overige soortgroepen worden niet op en rond de locatie verwacht omdat het terrein geen geschikt leefgebied voor dergelijke vaak zeer kritische soorten bevat. Een effect door de ingrepen op deze soorten is daarom uitgesloten.

- Er is geen nader onderzoek naar zwaarder beschermde soorten of soortgroepen nodig.
- De ingreep leidt niet tot aantasting van beschermde natuurgebieden. Nader onderzoek naar effecten op beschermde gebieden is niet nodig.
- Werkzaamheden kunnen effect hebben op algemene (niet jaarrond beschermde) broedvogels die in gebouwen nestelen. Nesten van deze soorten zijn niet beschermd buiten het broedseizoen. Werkzaamheden aan voor vogels toegankelijke onderdelen van de schuur worden daarom uitgevoerd buiten het broedseizoen. Het broedseizoen is geen vastgestelde periode, maar loopt globaal van half maart - half augustus (tot half september voor Huiszwaluw). Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn, deze mogen nooit verstoord worden. Genoemde werkzaamheden kunnen eventueel tijdens het broedseizoen plaatsvinden indien een deskundige* constateert dat er geen broedgevallen aanwezig zijn.
- Ten aanzien van alle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt dat men zich dient te houden aan de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden.
- Wanneer tijdens werkzaamheden toch beschermde soorten worden aangetroffen dienen werkzaamheden tijdelijk te worden stilgelegd en wordt contact opgenomen met een deskundige* (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige moet duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.

** Definitie deskundige*

Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis moeten zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.